

LJUDSKI TEDNIK

Neodvisno glasilo slovenskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina: za celo leto . . . Din 50.— mesečno Din 5.—
za pol leta . . . „ 25.— za inozemstvo „ 80.—

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Oglasi se računajo po tarifu. — Poštno-čkovni račun št. 13.236.

Začasni zaključek velike krize.

Prišlo je, kakor smo domnevali. Vlado je prevzela koalicija Pašič-Pribičević. Koalicija večje številke je propadla proti koaliciji skupne ideje, aritmetični blok proti idejnemu.

Opozarjali smo, na kako slabih nogah stoji blok, kateri nima ne ene pozitivne skupne misli in izražali smo misel, da mora propasti proti bloku, ki ima jasno skupno misel in konkreten državni program. Opozicijski blok se je izkazal popolnoma nesposobnim, ustvariti skupno državno misel. Že s tem se je sam izključil od možnosti, prevzeti vladu. Prepustil je na ta način sam polje pozitivne državnosti in vladospodobnosti vladnemu bloku.

Tako, kot je delal opozicijski blok, se ne dela politika, ako se neče nalašč izključevati od vlade. Blok, ki hoče prevzeti vladu, mora imeti pozitiven državni program. Opozicijski blok je pa na eni strani odločno povdarjal, da hoče prevzeti vladu, na drugi strani pa ni bil v stanju, predložiti pozitiven program za svojo vladu. Nasprotno: Vse frakcije opozicijskega bloka so s posebnim povdarem razglušale, da so v vseli temeljnih državnih vprašanih popolnoma nevedne in naravnost diametralno nasprotno, pridržujoč si proste roke za najodločnejše uveljavljanje svojih diametralno protivrtnih in izključujočih se strankarskih programov! Kateri resni politik je mogel v takih razmerah smatrati kot mogoče, da taka politično amorfná masa dobi mandat sestave vlade? To so mogli pričakovati le politični otroci ali pa fantasti. Če hoče opozicija priti do kakega pozitivnega uspeha, mora pred vsem popravit to napako odnosno spopolniti to praznoto in sestaviti skupen državni program. Močnejši številki mora dodati skupno pozitivno idejo. Če se pa na to zediniti ne more, naj se hitro razdruži in ne vara dalje politično nezrele javnosti s fantastičnimi izgledi.

Opozicijski blok je bil v takih razmerah že naprej obsojen na poraz. Politika opozicijskega bloka je bila zadostna za nepoučeno publiko, za kavarniška in gostilniška omizja in sploh za politične otročaje in kane-gisarje, — popolnoma nezadostna pa za res politični svet in osobito za ozki krog, v katerem se na koncu konca odločuje zaključek političnih kriz.

Poleg vsega tega je pa še politična taktika opozicijskega bloka bila skrajno nerodna. Morebiti je tudi ta činjenica izvirala od načelne protislownosti opozicijskega grup, katera je sprečevala enotno taktično vodstvo. Takozvani „šefi opozicije“ so se čutili vsak zase kot vojskovodje. Vsled načelnih protivnosti ni zapu- dal eden drugemu. Zdi se nám, da je bila edina vodilna misel, položaj kolikor mogoče zamotati in potem v kalnem ribariti. Vsak je pa nameraval pri tem ribjem lovu najbolje uspeti na škodo drugih zaveznikov, kakor smo že pisali. Vsak je upal na nekaj čudežen ribji lov. V takih razmerah je bilo nemogoče enotno taktično vodstvo. In vendar je v takih časih

ravno enotno vodstvo taktike največjega, včasih odločilnega pomena.

Tako je, razen večje številke, opozicijskemu bloku manjkalo kratkoma-lo vse, kar je za zmago treba. Ni ču-da, da je strahovito podlegel. Poraz je popolen! Ako navzlic temu označujemo zaključek krize kot „zača-sen“, ima to druge vzroke. Zaključek krize ne more biti definitivni, dokler vlada nima v skupščini zanesljive ve-čine. Ne dvomimo, da si je vlada in njena koalicija o tem na jasnem. Po naših mislih se mora sedaj začeti boj za večino. Šele izid tega boja utegne zaključiti našo veliko politično krizo. Opozicija je pa operirala tako skraj-no nerodno, da ima za to borbo vlad-ni blok vse močne postojanke v svoji oblasti. Opozicija nima niti najmanj-šega prostorčka v teh postojankah. Trebalo je res na opozicijski strani prave „genijalnosti“ da je prišla opo-zicija, bolje rečeno, da so prišle opo-zicijske stranke v svoj današnji prav nič zavirljiv položaj. Naredile so te stranke natančno vse tiste na-pake, katere so sploh mogoče bile. Niti ena se ni opustila! Samo objek-tivno nemogoče napake se niso učinile, pa samo zato, ker so bile sploh ne-mogoče. Ali je na primer bilo treba dati g. Pašiču priliko, da demisionira ravno tisto minuto, ko je bilo za opo-zicijo najslabše, par dni pred zaključ-kom proračuna in pred pretečim ex-lexom? Če bi bila opozicija od radi-kalov plačana, ni mogla narediti bolj-še — za radikale!

G. Korošec si je v svojih listih pri-svojil zaslugo opozicijske taktike. Si tacuisses — — — Teško se je spoz-nati v zmešani taktiki tega politič-nega generala, vendar vidi tudi pri-prost človek lahko činjenice, katere značijo poglavitne poteze „general-nega“ mojstra.

1. Markov protokol in razbobnanje te mojstrske poteze, katera je omogočila ustanovitev samoradikalne vlade. Naš veliki uspeh je, da smo dosegli izključitev demokratov iz vlade! Tako se je oznanjevalo širom „klerikalnega“ sveta kot veliki uspeh nedosežnih generalov SLS.

2. Ustanovitev opozicijskega bloka z demokrati, da se zruši ravno ti-sta vlada, katere ustanovitev se je razglušala kot velika zasluga modrih generalov SLS, ter spravi demokrate znova na vladu.

3. Tako zvita genijalna taktika, da je rodila novo koalicijsko vladu radi-kalov in najodločnejših demokratov, ravno tistih demokratov, katere so generali SLS proglašali prav pred kratkim kot mrtvece!

Tako so generali SLS spravili naše ljudstvo, ki jim je verno sledilo, v najmučnejši položaj, ki je sploh mo-goč. Da ubijejo g. Pribičevića, so vzpostavili g. Pašiča; da pa pobijejo g. Pašiča, so vzpostavili g. Pašiča in Pribičevića! Gospod Korošec je do-kazal, da se v igri, ki se imenuje „črni Peter“, ako se jo igra s posebno genijalnostjo, tudi lahko obdrži dva „črna Petra“, česar doslej ni nihče vedel!

Velika kriza, kakor smo rekli, še ni definitivno rešena. Ne dvomimo pa, da se začasnost spremeni v dogled-nem času v definitivnost, če bodo onozicijsko vojno z odločujočim gla-

som vodili še naprej genijalni genera-li, — ki so bili še vselej tepeni!

Skoro bi rekli, da je računati z dolgotrajno dobo sedanje vladne kombinacije.

Poražena opozicija.

Po ustanovitvi nove vlade je opo-zicijski blok nadaljeval nerodno taktiko in si je poiskal pri prvi priliki hud poraz. Naskočil je z veliko vehe-menco vladu z obstrukcijo zoper proračun, uporabil je tedaj metode ranjkega dunajskega parlamenta. Prišel je točno v nemogoč položaj in je v drugi noči kapituliral. Ali je bilo to treba, ko je vsak pameten človek moral naprej videti, da ta ofenziva ne more končati drugače kot s porazom.

Zelo verjetno je, kar piše nek list in kar ponosno potrjuje „Slovenec“, da je bil voditelj te kolonije gospod dr. Korošec, kateri je še vedno prepojen dunajskega duha in ve od parlamen-tarne taktike le toliko, kar se je bil svojedobno naučil na Dunaju. Ni pa še prišel do spoznanja, da so današ-nje razmere popolnoma druge, kot so bile svojedobne dunajske in da je treba današnjo taktiko prilagoditi no-vim razmeram in novemu času.

Prečastiti duhovščini.

(Iz duhovniških krogov.)

Tako je naslovljeno tajništvo SLS letak, ki ga je poslalo vsem duhov-nikom. Iz okrožnice gledajo pred-vsem politični rozički. Ko bi jo iz-dal kak resen nepristranski forum v primerni obliki, bi bila kaj učin-kovala, tako pa mora dvigniti le odpor pri ljudeh, ki ne marajo pod komando gotove klike.

Okrožnica izzveni pravzaprav v duhiskanje zoper »republikanske avtonomiste« in zoper nas okrog »Ljudskega tednika«. S prstom se kaže, da ti podpiramo svobodomi-selno akcijo. Podčrtava, da smatra v naši dobi politično delo za del celo-tno katoliške akcije, oziroma — delo za SLS je del katoliške akci-je. Kdor ni za njo, je nasprotnik katoliške akcije!

Pribijemo, da je jugoslovanski episkopat izjavil v svoječasnem skupnem pastirskem listu, da ka-toliška akcija ne sme biti politična. Ista navodila ponovno daje rim-ska kurija! Zato odločno protesti-ramo, da bi se akcija za SLS isto-vestila s katoliško akcijo! Če ne bo v tem oziru enkrat že konec, bo treba zadevo predložiti rimski ku-riji! Mi ne smemo trpeti, da bi za politiko kake stranke nosila odgo-vornost Cerkev in da bi se tako svobodomiselnec dajala prilika, da v umazani politični boj vlačijo Cerkev, papeža in duhovnika kot takega!

Ne v naši skupini, ne v Radi-čevi stranki, ne pri avtonomistih — ni ničesar, kar bi nasprotovalo katoliški akciji. Pristaši teh strank so lahko ravnotako dobri katoli-čani, kakor pristaši SLS. Prizna-mo, da dober katoličan ne more biti pristaš svobodomiselnih poli-tičnih strank, a z isto odločnostjo obsojamo, če se obkladajo stranke, ki niso svobodomiselnice ne po delu,

ne po načelih, z žigom, da podpi-rajó svobodomiselnost.

K temu predmetu le par remi-niscenc. S temi sovražniki krščan-stva je bila SLS v bratskem za-grljaju, — z njimi je pobijala naš »klerikalizem«. L. 1916. in 1917. je bil glavni šlager ljubljanskih ka-vern in mladinov: »Klerikalizem« je treba streti, duhovščina se bo morala umakniti iz politike! — Danes pošiljajo isti letake, v kate-rih gonijo duhovščino na politični mejdan, da bi prevzela odgovornost za politiko SLS.

Leta 1918. in 1919. so se iz naših krogov tuintam slišali boječi gla-sovi za avtonomijo, a zato smo bili ožigosani kot »avstrijakanti«, — da celo naznanjeni politični oblasti od gotovih vodilnih krogov SLS, da smo sovražniki države! — Danes pa, ko ste prišli v bratski »zadr-glaj«, nas pa silite, da bi duhovsko avtoritetó izrabljali za — avtonomi-stično politiko SLS.

Ne zastrupljajte katoliške akci-je z več ali manj umazano poli-tiko, vsaj naše kulturno delo pustite neomadeževano! Tu bomo šli sku-paj v boj proti sovražnikom krš-čanstva in dosegli gotove uspehe.

Enotna katoliška stranka je pa danes v Jugoslaviji nemogoča. V interesu katoliške stvari bi svarili, da bi duhovništvo kot tako zavzelo fronto bodisi proti Radiću ali »Av-tonomistu«, ali komurkoli, ki ni na-sproten katoliškim načelom! S tem bi vzgojili katoliški akciji brez po-trebe le — novih sovražnikov, ker bi v njej gledali le političnega na-sprotnika. Duhovniki se veselimo, če se SLS bori za katoliško stvar, — dasi vemo, da to zelo slabo izvr-šuje, — vsekakor pa odločno ugo-varjamo temu, da bi se v javnosti predstavljala kot oficielna zastop-nica katoliške akcije.

Poravnajte naročnino!

Politični pregled.

Nova vlada.

Kriza samoradikalne vlade se je pretekli teden končala s tem, da so Pribičević in njegovi tovariši izstopili iz demokratskega kluba ter osnovali samostojni klub in sestavili z radikalci koalicijsko vlado, v kateri imajo samostojni demokrati štiri ministrstva. Nova vlada je takole sestavljena: predsedstvo Nikola Pašič (radikal), prosveta Svetozar Pribičević (samostojni demokrat), zunanje dr. Momčilo Ninčič (radikal), notranje dr. Milan Srškić (radikal), finance dr. Milan Stojadinović (radikal), promet dr. Svetislav Popović (samostojni demokrat), šume in rude dr. Dragotin Kojič (radikal), socialna politika Nikola Uzunović (radikal), agrarna reforma Milan Simonović (radikal), pravosodje dr. Prvislav Grisogono (samostojni demokrat), vojna in mornarica general Peter Pešič, poljedelstvo in vode Krsta Miletič (radikal), narodno zdravstvo dr. Slavko Miletič (radikal), trgovina in industrija dr. Hinko Krizman (samostojni demokrat), konstituenta in izenačenje zakonov Marko Trifković (radikal), vere dr. Vojislav Janjič (radikal), pošte in brzjav Velja Vučković (radikal), gradbe Miša Trifunović (radikal).

Narodna skupščina.

V soboto dopoldne se je zopet vršila seja narodne skupščine ter je ob tej priliki došlo do burnih prizorov. Na sejo je prišlo 62 Radičevih poslancev, ki jih je opozicija viharno pozdravila. Zemljoradnik Lazič je ob začetku seje zahteval, naj se postavi na dnevni red verifikacija Radičevih mandatov. Pri glasovanju, ki se je vršilo v velikem hrupu je bil s 127 glasovi proti 112 odklonjen predlog opozicije, da bi se moral šele na tej seji določiti dnevni red.

Proračunska razprava.

Nato se je nadaljevala podrobna debata o proračunu ministrstva za šume in rude. Po kratki razpravi je bil proračun tega ministrstva sprejet z večino glasov. Na razpravo je prišel tudi proračun ministrstva za trgovino in industrijo, ki je bil tudi sprejet po par kratkih govorih nekaterih poslancev, ki so govorili deloma za, deloma pa proti njemu.

Popoldne se je vršila razprava o proračunu ministrstva za socialno politiko. Opozicija je pričela obstruirati proračun ter je priglasila za razpravo celo vrsto govornikov. Seja je trajala pozno v noč. Proračun ministrstva za socialno politiko je bil sprejet šele v nedeljo ob 6. zjutraj.

Narodna skupščina je zborovala tudi v nedeljo popoldne. Višek

nasprotij se je pokazal pri razpravi o ministrstvu za agrarno reformo. Opozicija je prijavila za to razpravo 46 govornikov. Med tem časom je bil na dvoru Ljuba Davidović, ki je po povratku z dvora izjavil v imenu opozicijskega bloka, da nima vlada več večine, da je bila na protizakonit način preprečena verifikacija 41 Radičevih mandatov, da je vlada v ta namen organizirala v verifikacijskem odseku obstrukcijo, vsled česar vsa opozicija zapuša skupščino.

Pašičeva izjava.

Po tem dogodku je podal ministrski predsednik Pašič izjavo, v kateri je naglašal, da bi bil proračun, ki je več kot dva mesece na dnevnem redu, mnogo prej lahko sprejet. Nekateri so hoteli ovirati narodno skupščino, da bi pravčasno sprejela proračun. Ta pojav ne izraža želje večine naroda, da se ima državni proračun pravčasno rešiti. Opozicija je zahtevala verifikacijo mandatov onih narodnih poslancev, ki so na to čakali eno leto in niso hoteli priti v narodno skupščino. Poslanci, ki so čakali in niso bili v skupščini, zahtevajo pa sedaj stvari, ki niso nujnejše kakor državni proračun.

Proračun sprejet.

Za tem je bil proračun ministrstva za agrarno reformo sprejet. Opolnoči v nedeljo so bili sprejeti v podrobnostih državni proračun, rezervni krediti in pa finančni zakon. Na predlog posl. Džoke Brankoviča (rad.) je bil nato ukinjen kuluk in končno je bil sprejet tudi predlog, da se imajo kovati zlati po 20 dinarjev in sicer v vrednosti 1 milijona, kovinasti denar po pol dinarja v vrednosti 50 milijonov, po 1 dinar v znesku 75 milijonov in po 2 dinarja za 90 milijonov. Državni proračun je bil sprejet s 124:3 glasovom. Za so glasovali radikali, samostojni demokrati, 4 člani džemijeta, proti pa 3 Nemci.

Odgoditev parlamenta.

Ponedeljkove seje narodne skupščine se opozicijski blok ni udeležil. Skupščina je najprej razpravljala o konvencijah, sklenjenih z Avstrijo glede poslopij poslanstev bivše avstro-ogrske monarhije v Srbiji in Črni gori. Skupščina je konvencije odobrila s 126:21 glasovom. Nato je zbornica odobrila konvencije, sklenjene z Bolgarijo o sodni pomoči, o izročitvi zločincev, o brezplačni zdravniški pomoči, o oskrbi siromašnih bolnikov in o dveh protokolih glede rešitve nekaterih vprašanj, ki so v zvezi z neullsko mirovno pogodbo. Nato je prišla v razpravo trgovinska pogodba z našo državo in Japonsko. Skupščina je brez debate to pogodbo odobrila. Končno je bila

odobrena tudi mednarodna poštna konvencija. S tem je bil dnevni red izčrpan. Predsednik Ljuba Jovanović je predlagal, naj se prihodnja seja skliče šele, ko dobi predsedništvo od posamnih odborov material za nadaljno delo. Skupščina je ta predlog sprejela in se odgodila za nekaj dni. Sestane se, čim predloži verifikacijski odbor poročilo o radičevskih poslanskih pooblastilih.

Ratifikacija Radičevih mandatov.

V torek popoldne se je zopet vršila seja verifikacijskega odbora. Ve-

riificiranih je bilo 15 mandatov, 6 iz virovitiškega in 9 iz varaždinskega okrožja. Za verifikacijo je glasovalo 11 članov, proti pa 10. Z opozicijo sta glasovala tudi radikalec Nastas Petrovič in Nemeč posl. Moser.

Politični položaj.

je precej nejasen. Stališče opozicijskega bloka se bo uravnalo po sklepih verifikacijskega odbora glede na nadaljno verifikacijo Radičevih mandatov. Govori se pa tudi, da vlada ne misli še kmalu sklicati seje narodne skupščine.

Politične vesti.

+ »Liberalci so se izpremenili.

L. 1916.—1919. so proti nam »starinom«-duhovnikom v bratskem objemu z liberalci nastopali z največjim demagoštvo, z lažjo in obrekovanjem sedanji »hauptmaherji« pri SLS. Mi smo jih svarili pred intimnim prijateljstvom s slovenskimi svobodomisleci; a kaj so nam odgovarjali!? »Liberalci so se izpremenili — vi ste ustvarili liberalce, danes ne gre za vero — —! Sedaj, ko so kakor izgubljeni sin vse zapravili, nam pa od SLS pošiljajo okrožnice, naj se strnemo z njimi v boj zoper sovražnike vere, in namigujejo kakor da bi bila že »Ljudski tednik« in »Avtonomist« postala — liberalca! Ali so se liberalci izpreobrnilo — ali ne?! Če se niso, potem z gajlo izpodite iz vodstva stranke tiste, ki so nekdanj napadali, da smo »povzročili liberalce«, pa bomo verjeli, da vam je res v prvi vrsti — za katoliško akcijo! Dokler pa tega ne storite, vemo, da ne gre za vero, — ampak za firmo Remeč et co. — Z ljudmi, ki so nas svojčas radi naše vesti — ki nam ni pustila delati drugače — izročali v zasmeš celemu narodu in ki so tekmovali z liberalci v blatenju proti nam, ne gremo v — politiko — kar nas ima kaj časti v sebi!

Duhovnik.

+ Dveboj Pašič-Korošec! „Slovenec“ razglasa s ponošom, da je sedanja borba med opozicijo in vlado dveboj Pašič-Korošec. Češ, da je gospod Korošec duševni vodja opozicije. Če je to res, izrekamo že danes slovenski ljudski stranki svoje odkrito sožalje, ker že naprej vemo, — kdo bo tepen!

+ Kaj je uspešna politika? SLS je smatrala za velik uspeh, da je padla svoječasna radikalno-demokratska vlada in da je prišlo pozneje do samoradikalne vlade. Potem je smatrala za velik uspeh svoje politike, da je padla samoradikalna vlada in kakor je soditi po pisavi njenega časopisja, smatra sedaj tudi za uspeh svoje politike dejstvo, da imamo sedaj zopet radikalno-demokratsko vlado in sicer vlado, v kateri sede demokrati „ta hude sorte“. Za časopisje SLS je vse uspeh, pa naj bo kaša, ki jo jedo v Belgradu tigri iz

Slovenije, še tako osoljena. Uspešna politika SLS tiči menda v tem, da prijadra dr. Korošec vedno tja nazaj, odkoder je odšel na politični sprehod.

+ Nov uspeh SLS! Novi finančni zakon ukinja za prečanske kraje kuluk. Značilno je, da je bil finančni zakon z določbo o odpravi kuluka sprejet od narodne skupščine, ko ni bilo zraven poslancev SLS, ki so obstruirali. Jugoslovanski klub ni mogel doseči prej odprave kuluka, šele ko je zapustil skupščinske seje, pri razpravi o državnem proračunu ter ni več delal nepotrebne zgađe. Je bil odpravljen kuluk. Verujemo, da bo ta uspeh pripisal „Domoljub“ spretni taktiki dr. Korošca in njegovih junakov.

+ Kaj je nam priboril Jugoslovanski klub? Državni proračun je sprejet. Državni proračun je velike važnosti za konsolidacijo naših razmer in za naše državno gospodarstvo. Jugoslovanski klub je vse storil, da se je razprava o državnem proračunu vršila tako, da ni mogel ničesar doseči za zadostitev raznih nerешenih socialnih in gospodarskih vprašanj v Sloveniji. Gospodje so se pač igrali velike politike, za stvarne potrebe našega ljudstva pa se niso zmenili. Stara stvar je, da je lažje besedičiti, kakor pa delati. Ako v sprejetem državnem proračunu ni povsem ustrezno raznim željam slovenske javnosti, potem moramo to pripisati samo na račun poslancev Jugoslovanskega kluba, ki bi morali kot večinska slovenska stranka v prvi vrsti skrbeti zato, da se državni proračun glede Slovenije uveljavi na način, ki bi odgovarjal dejanskim potrebam. Menimo, da je za Slovenijo večje važnosti reševanje gospodarskih vprašanj, kakor pa politične vratolomije dr. Korošca.

+ Kako se je končala razprava o proračunu ministrstva za socialno politiko? „Slovenec“ je poročal, da se je razprava o proračunu ministrstva za socialno politiko končala v soboto ponoči — pri prav dobrem razpoloženju opozicije. To je zelo verjetno, ker je bilo takrat že okoli polnoči in v skupščinskem poslopiju imajo tudi buffet. Malo manj pa je verjetno, da drug dan ni bilo mačka.

Branislav Nušič:

Dramski pisatelj.

(Konec.)

Lirski je nameraval v tem trenutku pobegniti, premeril je z očmi, kako daleč je do vrat, zagledal poleg peči tudi grebljico, ki bi mu mogla služiti v obrambo kot orožje, toda — spomnil se je v tem trenutku, da ima šele obrito samo eno stran obraza, drugo pa še vedno namiljeno, in ves slaboten se je zgrudil nazaj na stol.

A dramski je medtem že razprostrl papirje in pričel brati prvo dejanje. Lirski se je potr zibal na stolu, gledal brezizrazno predse ter vztrepetaval v nemem strahu, kakor človek, ki ga nosijo na nosilnici v operacijsko dvorano.

Dramski je že začel v prvo dejanje in njegov enakomerni glas je zvenel kakor posmrtni zvon. Dramski čita, čita, čita, čita, čita. Čita glasno, kakor da požira izstradan človek, z njegovega obraza ne izhine izraz zlobnega in sebičnega zadovoljstva, njegove oči pogledajo po vsaki točki poželljivo v žrtev,

pričakujoč kakršensibodj znak odobravanja.

Žrtev pa, napol obrita, napol namiljena, sedi brez moči na stolu in vrti oči. Najprej je skušal spremljati kazalce na uri, ki je visela na zidu, a zatem se je z vsem trudom obrnil od te naprave, ki se mu je zazdela, kakor da bi se s svojim brezkraino počasnim tekom zedinila z dramskim pesnikom, da ga muči.

Gledal je topo v strop, pazljivo motreč neko muho in njene kretanje, zatem je opazil na zidu luknjo in pričel razmišljati o njej, ali je od žeblja ali pa jo je napravil zidar sam. Zaustavil se mu je zatem pogled na raztrganih copatah pod posteljo ter pričel razmišljati o njih.

— Bože moj, koliko so veljale te copate, ko so bile nove? Zdi se mi, da so bile nekdanj rdeče...

A dramski čita, čita, čita...

Naposled je začelo žrtvi postajati megleno pred očmi. Zenice so se mu razširile kakor mački ponoči, obenem pa je začutil polno mokrote pod trepalnicami. Solze so se mu utrnile prvič, drugič, tretjič,

končno pa se ustavile in pesnik je — zaspal.

— O, ne, samo to ne! — se je zadržal dramski pisatelj, ko je zapazil, da spi, in zbudil ga je, kakor rekruta v vojski. — Izgubil si najlepše mesto, moramo se vrniti, da čitamo nanovo sedmi prizor.

— Ej, čul sem ga.

— Ne, ne, nisi.

In zaobrnil je devet listov nazaj, kar je za nesrečno žrtev pomenjalo, da nikakor ne sme več niti pomisliti na spanje. Odprl je oči na široko in se vnovič izročil usodi. A dramski čita, čita, čita; čita neprestano, čita brez odmora, čita brez oddiha.

Lirski se zopet obrne, da bi motril muho, luknjo, copate. Ničesar ni več videl, ničesar ni več čul. Nekaj nejasnega, nedoločnega je zvenelo in brenčalo okoli njegovih ušes; nekaj časa kakor vlak, ki drvi z ogromno brzino, nekaj časa kakor naliv dežja, nekaj časa kakor lava, ki zasipa, in nekaj časa kakor vihar, ki nosi, prevrača in tresce.

Pričele so se mu pojavljati vizije. Videl je lepo znajca, tistega iz

otroških bajk, ki prične pihati vanj najprej mrzlo sapo, a nato zgočo.

Pretekla je ena ura, dve, tri, štiri, pet, šest ur čitanja. Šest polnih ur čitanja; le še malo je dneva. A dramski še ni gotov.

Lirski pogleda v ostanek neprečitanih listov in vzdihne težko in globoko. Ta ostanek nikakor še ni obetal skorajšnji konec.

Napravil je obupno kretanje z roko, kakor da bi prosil milosti. Ob tej priliki se je dotaknil lica, obritega dela obraza, in na svoje veliko presenečenje je občutil z roko, da mu je na istem mestu nanovo pogrnala brada.

Tako dolgo je trajalo čitanje, da je grešniku nanovo zrastle brada.

Ko je spoznal ob tej priliki to tolažljivo dejstvo, je pograbil za prtič, ki ga je imel privezanega okoli vratu; zbrisal si milo z druge strani obraza, in pohitel proti vratom tako obupno kakor človek, ki beži pred povodnjico...

Nikdar več ga ni mogel dramski pisatelj zalotiti, da bi mu prečital konec svoje drame, dasi ga je prepričeval, da sta mu ostala samo še dva prizora.

Sprednja taktika dr. Korošca je v „Slovenčevem“ pisanju, doživela popoln uspeh. Dr. Korošec je v zvezi z demokrati v opoziciji in proti demokratom v vladi lahko zabavlja. Tako je volk sit in koza cela. Zadnji trenutek se je sicer uspeh dr. Koroščeve politike nekoliko poslabšal, ker je njegov zaveznik Davidovič izključil iz demokratske stranke Pribičeviča in njegove tovariše, ki so s tem prenehali biti demokrati. To je za politikante iz SLS nekoliko nerodno, ker proti zaveznikom demokratov ni morejo zabavljati, v vladi pa po zadnji razsodbi Davidoviča ni več demokratov.

Pribičevič in tovariši izključeni iz demokratske stranke. V torek se je vršila seja ožjega odbora demokratske stranke, o kateri je bil izdan nastopni komuniké: „Glavni odbor demokratske stranke je sklenil na seji 1. aprila, da so narodni poslanci gg. Svetozar Pribičevič, dr. Edo Lukinič, dr. Svetislav Popovič, dr. Prvislav Grisogono, dr. Hinko Krizman, Valerijan Pribičevič, dr. Srdjan Budisavljevič, Dušan Boškovič, Stevan Kalember, Joca Trifunovič, Sretan Vukosavljevič, Vece-slav Wilder, Josip Reisner, Dušan Gjorič, Gjorđe Branković in Dimitrije Petrovič prenehali biti člani demokratske stranke in da so črtani iz njenih vrst. Ta sklep bo objavljen vsem članom in organizacijam demokratske stranke v državi na znanje in ravnanje.“ Istočasno je imel sejo samostojni demokratski klub pod vodstvom Pribičeviča, ki je izdal v javnost nastopno izjavo: „Nekaj gospodov iz Beograda, ki po statutih stranke nimajo pravice sestavljati demokratske stranke, niti glavnega odbora, je izjavilo, da se nekateri člani demokratskega kluba črtajo iz vrst demokratske stranke, ker so prenehali biti člani stranke. Samostojni demokratski klub izjavlja, da ta trditve ne odgovarja stanju stvari, ker je akcija samostojnega poslanskega kluba popolnoma v skladu s strankinim programom in s sklepi zadnjega strankinega kongresa. Samostojni demokratski klub ne priznava pristojnosti tega „glavnega odbora“, in to tem manj, ker niso člani našega kluba odvisni od te gospode, temveč od zaupanja svojih volilcev, ki odobravajo, da je naš klub ostal zvest strankinemu programu in sklepom strankinega kongresa. Nasprotno obsojajo one, ki so zavrgli program in sklepe glavnega odbora in kongresa stranke in vstopajo v družbo federalistov i avtonomašev ter zavračajo politiko, ki jo je naša stranka vodila od svojega početka.“

Tudi uspeh. Po smrti predsednika „Kmetijske družbe“ g. Gustava Pirca se je SLS skušala na vse poštene in nepoštene načine polastiti Kmetijske družbe za Slovenijo, ki ne predstavlja samo lepega premoženja, temveč pri prodaji kmetijskih potrebščin za nizko ceno tudi nevarno konkurencu gotovim gospodarskim podjetjem, ki so se jih znali polastiti gotovi politični špekulanti iz vrst SLS pod pretvezo dela za ljudski blagor. Dokler so se gospodje od SLS majali v Beogradu med radikali in demokrati, jim je še uspelo, da so pri prejšnji vladi dosegli pod lažnjivimi pretvezami zavlačevanje nezakonitega položaja pri Kmetijski družbi. Ko pa se je dr. Korošec zvezal s srbskimi demokrati ter so ga tudi radičevci prisilili, da je pokazal pravo barvo, je bilo seveda konec slepomišenja, pa tudi upov, da bodo s pomočjo vlade še nadalje igravali koristi „Kmetijske družbe“ in slovenskih kmetov. Nova vlada jim je prekrizala račune ter odločila, da imajo na občnem zboru Kmetijske družbe govoriti kmetje, ki so bili že lani njeni člani, ne pa tisti, ki jih je zadnja dva meseca z velikim trudom in denarnimi žrtvami nabiralo tajništvo SLS. Tudi to je uspeh smotrane politike SLS.

Boj za Kmetijsko družbo. Gerent „Kmetijske družbe“ g. Župnek je prejel od vlade odlok, ki določa, da se imajo ustaviti vse priprave za občni zbor „Kmetijske družbe“ na podlagi imenika članov za l. 1924.

Občni zbor se bo vršil na podlagi članskega imenika iz l. 1923. S tem so padli v vodo upi SLS, ki je nameravala priti v Kmetijski družbi do večine z nabiranjem novih članov, za kar so organizacije SLS porabile precej denarja, s katerim so morale plačati udnino za nove člane. Vladni odlok se glasi: „Gospodu gerentu Kmetijske družbe v Ljubljani. Ministrstvo za notranje zadeve mi je z depešo št. Sl. 1852/24 naročilo: „Zaradi pritožbe proti postopku gerenta Kmetijske družbe treba neodložljivo do nadaljnjega obustaviti vsa pripravljala dela za občni zbor. Ta naredba se Vam sporoča naknadno k tukajšnjemu odloku Sl. br. 1023 od 12. marca 1924 s tem, da jo takoj dostavite gerentu.“ V izvršitev tega naročila Vam dodatno k odloku št. 5425 z dne 12. marca t. l., s katerim je bilo ustrezno SLS, naročam: Pripravljala dela za občni zbor za leto 1924 je sistirati. Kot take priprave pridejo v poštev: 1. Ugotovitev števila delegatov; 2. volitev delegatov; 3. določitev dnevnega reda (§ 14., drugi odstavek); 4. določitev dneva občnega zbora ter razpis. Veliki župan: Dr. Šporn l. r.“

Nemci o dr. Korošcu. Nemci so prejšnjo samoradikalno vlado podpirali odkrito, kakor jo je dr. Korošec skrivaj. Sedaj so Nemci prešli v opozicijo, pa je značilno, kakšno mnenje imajo o opozicijskemu dr. Korošcu. Novosadski „Deutsches Volksblatt“ je namreč zapisal te dni takole: „Stal je v opozicijskem taboru skrivaj, pa je vendar vzdrževal prijateljske stike z radikalno stranko. In če bi pogajanja z blokom končno ne bila vodila k rezultatu, bi z rodoljubnim smehljajem gotovo našel pot k Pašiču. Toda zdaj je tako kakor je: borba je v polnem teku in dr. Korošec ne more nazaj.“ Bržkone je dr. Korošcu zelo hudo, ker ne more nazaj. A kar je, to je.

Kdo tvori hrbtnico? Te dni je prinesel „Slovenec“ iz Beograda poročilo, da je ob priliki skupščinske razprave o proračunu ministrstva za socialno politiko vsa zbornica opazila, da tvori hrbtnico baš parlamentarni klub SLS. Menda zato, ker padajo na njegov hrbet najštevilnejši in najhujši udarci. To je bilo zelo lahko opaziti, ampak tisti je revež, ki drži.

Kar oddahnili so si vsi poštene ljudje, ko je tista frakcija demokratskega kluba, ki je bila predstavljiva Pribičevičevih nasilnih in reakcionarnih metod ter korupcije v demokratski stranki, z razvito zastavo uskočila z izdajstvom lastne stranke v radikalski tabor, kamor je že zdavnaj spadala. — Tako je zapisal te dni „Slovenec“. Potemtakem je dr. Korošec komaj čakal, da je Pribičevič s tovariši vstopil v vlado in oslabil opozicijski blok. Čudna logika!

Ne volitev, ampak vlade se jim hoče! Znano je, da zahtevajo radičevci predvsem, da se vrše nove volitve v narodno skupščino. Ta zahteva pa seveda dr. Korošcu in njegovim ljudem ni všeč. Zakaj volitve veljajo denar in izid je vedno negotov. Zato se že sedaj iz krogov Jugoslovanskega kluba lansirajo v javnost vesti, da opozicijski blok noče novih volitev, ampak pozitivnega dela, seveda pod njegovo vlado. To bi bilo seveda cenejšo, pa bo bržbone ostalo le pri skromnih željah dr. Korošca.

Posl. Škulj kot pevec. Ko so preteklo soboto došli v narodno skupščino Radičevi poslanci, jih je opozicija zelo navdušeno sprejela. Posl. Škulj je celo pričel peti himno: „Još Hrvatska ni propala!“ Baje ga je eden njegovih tovarišev pri tem dregnil in mu zašepetal: „Nikar ne fušaj; Hrvatska ni, ampak mi smo že!“

Principijelni komunist. V razpravi o proračunu ministrstva za gozdove in rudnike je v narodni skupščini izjavil posl. Škulj: »Naši ljudje ničesar ne zaslužijo, temveč poginjajo na ulicah! Tako je! Ni čudno, da eksistirajo komunisti. Tudi jaz bi bil komunist, če bi bil v njihovem položaju!« Iz te izjave sledi, da posl. Škulj zato ni komu-

nist, ker nekaj ima in nekaj zasluži. Če bi nič ne imel, bi postal zato komunist, da bi lahko z drugimi delil in nekaj dobil. Po našem mnenju, pa je tisti pravi komunist, ki nekaj ima in od tega tudi drugim kaj da, da ne poginjajo na cesti. To je tudi v skladu z nauki o krščanski ljubezni do bližnjega. Kdor pa zagovarja kak drug komunizem, ne more imeti dobrih namenov.

Po svetu.

Dolgovi naše države Ameriki. Danes v četrtek se prično v Washingtonu konference jugoslovanskih in ameriških zastopnikov glede ureditve vraščanja dolgov. Kakor se poroča, nameravajo Zedinjene države za slučaj, da predloži Jugoslavija sprejemljiv predlog, ponuditi 75 odst. znižanje že zapadlih obresti. Celotni dolg znaša 26 milijonov dolarjev gotovine iz vojne dobe in 25 milijonov dolarjev za vojne dajatve.

Vlastimir Tusar. V soboto dne 22. marca je umrl vsled srčne bolezni češkoslovaški poslanik v Berlinu, Vlastimir Tusar. Po dokončanih srednješolskih študijah je vstopil v službo češkoslovaške socialne demokratske stranke in postal glavni urednik »Ravnosti« v Brnu. Leta 1911 je postal poslanec v avstr. parlamentu. L. 1917 je bil izvoljen podpredsednikom Čsl. poslaniškega kluba, po prevratu pa ga je imenovala vlada za zastopnika ČSR na Dunaju. Pokojni je bil dvakrat ministrski predsednik in sicer prvič od 8. jul. 1919 do 25. maja 1920, drugič pa od 25. maja do 15. septembra 1920. 31. decembra 1920 je bil imenovan

Invalidski zakon. V finančni zakon je dostavljen dostavek, s katerim se pooblašča ministrski svet, da lahko še pred predložitvijo invalidskega zakona skupščini in pred njegovim sprejemom od skupščine poviša invalidske podpore. Nata način se je sedanja vlada zavarovala napram težkočam, ki bi nastale v slučaju, da bi opozicija skušala sprejetje tega zakona ovreči oziroma zavleči.

za češkoslovaškega poslanika v Berlinu, kar je ostal do svoje smrti.

Nov koledar v katoliški cerkvi? Iz Pariza poročajo, da namerava papež Pij XI. uvesti nov koledar po načrtih francoskega učenjaka Paula Delaporta. Ta načrt je Delaporta že lani predložil znanstvenemu kongresu v Liežu, ki je ta kalendarski načrt proglasil v znanstvenem oziru za najbolj dovršenega. Delaport je takorekoč iz koledarja izločil novo leto: ta dan bo izven leta, v prestopnih letih bosta celo dva noveletna dneva. Leto bo imelo samo 364 dni in se razdeli na 13 mesecev po 28 dni. Vsak mesec ima enotno štiri tedne. Prvi dan vsakega meseca bo tudi prvi dan tedna. Ako se teden prične z nedeljo, se prične tudi mesec z nedeljo in se konča s soboto. Nedelja bo vsakega 1., 7., 14. in 21. v mesecu. Po tem kalendaru bodo samo nepremični prazniki. Božič bo vsako leto v četrtek 27. decembra. Komisija kardinalov, ki je razpravljala o tem kalendarskem načrtu, se je izrekla za tak koledar, češ da ne nasprotuje naukom katoliške cerkve.

Domače vesti.

P. n. gg. naročnike, ki še niso poravnali naročnine, prosimo, naj to sedaj ob drugem četrtletju zanesljivo store. Kdor rabi poštne položnice, naj sporoči naši upravi, da se mu pošljejo.

P. n. naročnikom! Tupatam se pojavljajo pritožbe, da naši naročniki „Ljudskega tednika“ včasih ne prejmejo redno, ali pa celo, da ga sploh ne dobe. Za vsak slučaj prosimo, naj se sporoči naši upravi, da ukrene potrebno.

Novomeški prošt dr. Sebastjan Elbert. Infulirani prošt g. dr. Sebastjan Elbert je po dolgem bolehanju pretekli teden v torek popoldne v 65. letu starosti mirno izdihnil. Bil je eden onih redkih duhovnikov, ki se ni brigal za politiko in je bil pošten ter odkrit vse življenje. Rojen je bil leta 1859 v Deidersheimu, Reinpfalz v Nemčiji. Že v pokojniških otroških letih se je preselil njegov oče, ki je bil slaščičar, v Ljubljano, in tam je absolviral mladi Sebastjan gimnazijo. Mahrovo šolo ter bogoslovje. V Gradeu je bil promoviran za doktorja prava in bogoslovja. Kot kaplan je služboval v Škofji Loki, kasneje je bil več let stolni kanonik v Ljubljani in l. 1898 je postal infulirani prošt novomeški. Za Novo mesto je storil mnogo dobrega. Ni nemala njegova zasluga, da je prišlo Novo mesto do nove gimnazije in do ženske bolnice. Med vojno je s svojim ugledom tudi obvaroval mobilizacije župnijske zvonove ter deloma tudi bakreno stolpno streho. Pogreb se je vršil v petek dopoldne z velikimi svečanostmi.

Znižanje hišno-najemnega davka po novem finančnem zakonu. Novi finančni zakon vsebuje za hišne posestnike glede hišno-najemnega davka ugodnost, da se 60%, oziroma 70% državni pribitek, ki nadomešča bivše deželne doklade, ne všteta v podlago za preračunavanje 30% izrednega državnega prebitka. — Finančni efekt te ugodnosti se kaže za mesto Ljubljana v tem, da bodo hišni posestniki plačali za leto 1923. in 1924. po 176.757 dinarjev, skupaj 353.514 dinarjev manj hišnega davka, nego bi ga plačali, ako bi se ta ugodnost ne priznala. Na deželi se vsled te ugodnosti zniža hišno-najemniški davek za 2.16% od obdavčene najemnine.

Razdelitev Slovenije v prosvetnem oziru. Ministrstvo prosvete je iz-

dalo odlok, po katerem prejme nadzorstvo nad šolami v ljubljanski oblasti dr. Stanko Bevk, ki ostane do dokončane likvidacije i dalje šef prosvetnega oddelka za Slovenijo. Njemu sta dodeljena kot referenta dosedanja nadzornika Josip Wester in Engelbert Gangl. Nadzorstvo nad šolami v mariborski oblasti dobi dr. Janko Bežjak, dodeljena sta mu dr. Leopold Poljanec in Fran Gabršek. Dosedanja gospodarsko-upravna referenta dr. Milko Lubec in dr. Ivan Karlin sta stavljeni na razpolago notranjemu ministrstvu, dosedanja poročevalca za vere Viktor Steska pa ministrstvu ver.

Dinarski dan za pomoč vestfalskim Slovencem. Maribor in Ljubljana priredita v soboto 5. t. m. »Dinarski dan« za gladujoče slovenske delavce v Vestfaliji. Povsod po deželi pa se bo vršil Dinarski dan v nedeljo, dne 6. aprila.

Brezplačni izpiski iz cerkvenih knjig. Ministrstvo za vere je odredilo, da morajo vsi cerkveni uradi izdajati državnim nameščencem izpiske iz cerkvenih knjig v svrhu ureditve osebnih ali družinskih pravic v smislu čl. 128 uradniškega zakona, brezplačno.

Naš zračni promet. Nedavno je bil otvorjen zračni promet med Pančevom in Parizom. Prvi aeroplan, ki je prispel iz Pariza, je prinesel za belgrajske trgovce luksuznega blaga v vrednosti pol milijona dinarjev, za katero se je plačalo okroglo 50.000 dinarjev carine.

gumijeve pete in gumijeve podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so isti trajni, poceni in ugodni za nošnjo.

Mlečna kriza.

V nedeljo dne 23. marca 1923 se je vršil občni zbor Mlekarskega društva za ljubljansko okolico, ki je bil zelo dobro obiskan.

Poleg običajnih točk dnevnega reda se je razpravljalo tudi o nadprodukciji mleka, ki se pojavlja od lanske jeseni in ki preti, da se izpremeni to spomlad v mlečno krizo, ki ne bo imela za posledico samo padca cene mleku pod predproducijsko ceno, temveč tudi, da znatne množine mleka sploh ne bo mogoče vnovčiti.

Da se nastop krize po možnosti prepreči, je občni zbor »Mlekarskega društva za ljubljansko okolico« sprejel resolucijo in jo predložil vsem prizadetim organom, ki so dolžni skrbeti za dobrobit kmeta. Resolucija se glasi:

»Občni zbor ugotavlja, da nastaja z vračanjem normalnih razmer nadprodukcija mleka, ki dnevno narašča in ki se bo z nastopom paše ter zelenega krmljenja spremenila v težko mlečno krizo.

Da je temu res tako, ne dokazuje samo predvojni izvoz mleka in mlečnih izdelkov iz bivše Kranjske ter večkratne mlečne krize, temveč nam dokazujejo to tudi predvsem razmere na ljubljanskem trgu. Od lanske jeseni naprej je ljubljanski trg vsak dan bolj prenapolnjen z mlekom, tako da ga morajo prodajati nekateri producenti po zelo nizki ceni, nekateri ga pa sploh ne morejo vnovčiti. Dalje ugotavlja občni zbor, da je položaj z ozirom na predvojni razmere za okoliškega kmeta tudi vsled tega zelo poslabšan, ker se mora boriti z močno konkurenco, povzročeno z dovozom mleka in mlečnih izdelkov na ljubljanski trg iz oddaljenejših krajev, ki so pred vojno izvažali v primorska mesta.

Spričo imenovanih okoliščin je gotova stvar, da ne bo samo cena mleka padla pod produkcijsko ceno, na kateri se že sedaj komaj drži, temveč tudi, da znatne množine mleka sploh ne bo mogoče vnovčiti.

In to bo za okoliškega kmeta, kateremu je mleko glavni vir dohodkov, katastrofalni udarec.

Glede na imenovane okoliščine ugotavlja občni zbor, da imamo pred vrati težko mlečno krizo, katero je treba lečiti, predno postane za večino ne samo okoliških, temveč tudi gorenjskih in notranjskih kmetov sploh katastrofalna.

Rešitev odnosno preprečitev krize vidi občni zbor edino v tem, da se organizira uspešen izvoz mleka in mlečnih izdelkov, v kolikor isti preostaja nad domačo porabo. Ker rešitev tega vprašanja ni enostavna in ker ne zadeva samo kmetov ljub-

ljanske okolice, zato je za njega uspešno rešitev potrebno sodelovanje vseh prizadetih činiteljev, predvsem pa vlade in kmetijskih gospodarskih ter strokovnih organizacij.

Zato občni zbor poziva vlado, da z ugodno carinsko, transportno in tarifarno politiko olajša izvoz mleka in mlečnih izdelkov ter gmotno podpira snovanje in delovanje mlekarskih zadrug v oddaljenejših krajih od Ljubljane, ki naj mleko in njegove izdelke izvažajo ter tako prepuste ljubljanski trg producentom bližnje okolice; nadalje kmetijske gospodarske in strokovne organizacije, da snujejo mlekarske zadruge, delujejo za razširjenje in izboljšanje mlečne industrije, oskrbe inozemski trg, preskrbe zadrugam opremo in jih podpirajo pri delovanju z naveti.

Poleg tega smatra občni zbor, da je za pristop k reševanju tega vprašanja potrebna posebna anketa, katero naj bi sklicala vlada in povabila na njo podpisano mlekarsko društvo, kakor tudi da je nujno potrebno oživotvorjenje mlekarske šole.

Dalje je občni zbor sprejel posebno resolucijo zaradi dovoznih cest v Ljubljano, zlasti Gosposvetske ceste, ki so v tako zamarnem stanju, da se prevračajo mlečni vozički, odnosno, da morajo kmetje dovažati mleko ob slabjših vremenih s konji, kar stroške zelo zviša in se dostikrat za mleko toliko ne dobi kolikor stane sam dovoz.

Občni zbor je bil nato zaključen v dobri veri, da se bodo merodajni organi zavzeli za stvar in pristopili takoj k reševanju tega za kmeta tako važnega vprašanja.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju 1924.

(Opozorilo trgovske zbornice v Ljubljani.)

I. Dospelost direktnih davkov. 1. maja zapade v plačilo drugi obrok davkov za leto 1924. Ako davek za leto 1924 še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa. V tej izmeri plačani obroki se obračunavajo povodom definitivnega predpisa za leto 1924.

V 14 dneh po dospelosti še neporavnani davki se prisilno iztirjajo in se zaračunajo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine (opomin že 4% terjanega zneska).

II. Posebna pridobnina. Javni računodajci zavezana podjetja so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka najkasneje do 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine.

III. Rentnina. Denarni zavodi mo-

rajo odpremiti rentnino od obresti izplačanih ali pripisanih v I. četrtletju do 14. aprila 1924.

IV. Dohodnina od službenih prejemkov. Službodajaleci, ki pobirajo dohodnino z odbitkom od stalnih ali izpremenljivih službenih prejemkov, imajo tekom I. četrtletja 1924 pobrane zneske odpremiti pristojnemu davčnemu uradu do 14. aprila 1924.

V. Invalidski davek. Denarni zavodi morajo predložiti davčnim oblastvom do 30. aprila t. l. obračun o invalidskem davku, ki odpada na izplačane ali pripisane obresti hranilnih vlog leta 1923., kolikor presegaajo celetno 100 Din.

VI. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalec, ki imajo voditi knjigo opravljenega prometa, je do 30. aprila 1924 odpremiti s posebno prijavo davek za I. četrtletje 1924.

Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa oprav-

ljenega v letu 1923., so zavezani plačati sočasno z ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za leto 1924. in, če še ni predpisan, v izmeri predpisa za leto 1923.

VII. Dopolnilna prenosna taksa. Drugi obrok za taksno perijodo 1924 in 1925 odmerjene dopolnilne prenosne takse, kolikor presega letni predpis znesek 500 Din, je plačati od dne 1. do vštetega 15. aprila t. l.

Kdor ne položi predpisane vsote v tem roku, plača poleg redne takse in 6% zamudnih obresti za kazenski dvakratni znesek nepoložene takse.

VII. Davčni predpisni izkazi. Davčna oblastva razgrinjajo predpisne izkaze praviloma prvih 15 dni vsakega četrtletja, v drugem četrtletju torej od 1. do 15. aprila tega leta.

Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, poteče po preteku nadaljnjih 15 dni, s koncem aprila t. l.

Gospodarstvo.

Tržne cene.

g Kontrola mleka, ki se izvažava v Avstrijo. Po odloku ministrstva za poljedelstvo in vode se razveljavlja razglas pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelka za kmetijstvo, objavljen v »Uradnem listu« št. 6 iz leta 1924., o kontroli mleka, ki se izvažava v Avstrijo, kolikor se tiče ta razglas območja ljubljanske oblasti.

g Štiridesetletnica »Kmetovalca«. Dne 1. marca 1884. je izšla na svetlo 1. številka »Kmetovalca«. Poteklo je torej 1. t. m. ravno 40 let, odkar izhaja »Kmetovalec« kot gospodarski list in obenem kot družbeno glasilo namesto prejšnjih »Naznanil«, ki so po enkrat na leto prinašala poročila o družbenem delovanju. Ustanovitelj »Kmetovalca« je bil pokojni ravnatelj Gustav Pirc, ki ga je urejeval nepretrgoma do 1. maja 1918, torej več kakor 34 let.

g Promet z denarnimi pismi v Veliko Britanijo. V smislu ministrske odredbe se otvori s prvim dnevom meseca aprila t. l. promet z vrednostnimi pismi tudi v Veliko Britanijo. Od 1. jan. t. l. ima naša država promet z denarnimi (vrednostnimi) pismi z naslednjimi evropskimi državami: z Avstrijo, Madžarsko, Italijo, Švico, Nemčijo, Češkoslovaško, Francijo, Belgijo in Rumunijo, in prihodnji mesec tudi z Veliko Britanijo.

g Državni tečaji tujih valut za mesec april: napoleon 278, zlata turška lira 314, funt šterling 345, dolar 80, 100 francoskih frankov 420, 100 švicarskih frankov 1390, 100 grških drahem 140, 100 lir 344, 10 Kč 235, 100 mK 0.11, 100 lejev 43, 100 levov 60, 100 španskih peset 1010, 100 holandskih forintov 3000, 100 danskih kron 1255, 100 aK 0.113, 100 belgijskih frankov 340, 100 poljskih mark 0.000125 Din.

Živina. Pretekli teden so bile v Zagrebu nastopne cene: bik 12.50 do 13, krave domače I. 12.5 do 13.5, II. 12 do 12.5, III. 9 do 10, bosanske III. 9 do 9.5, junice, domače I. 12.5 do 13.5, II. 12 do 13, bosanske 10 do 12, junci, domači I. 13.5 do 14, II. 13 do 13.5 bosanski 11 do 12, teleta 14 do 17, voli, domači I. 13.75 do 14.75, II. 13 do 14.5, III. 11.5 do 12, bosanski I. 13 do 13.5, II. 11 do 12.5, III. 10 do 11, svinje, mršave 20 do 22.5 debele 22.5 do 23.5, konji (za glavo) težki 12 do 500, kmetijski 6250 do 7500, srednji 5000 do 6250, jezdni 8000 do 10.000 dinarjev. Konji za klanje 3 do 4.5 dinarjev za kg žive teže.

Prešiči. Na svinjskem sejmu dne 26. marea v Mariboru so bile nastopne cene: prasci 5 do 6 tednov, komad 225 do 250 Din, 7 do 9 tednov 275 do 300 Din, 3 do 4 mesece 650 do 700, 5 do 7 mesecev 1050 do 1300, 8 do 10 mesecev 1625 do 1700, eno leto stari 1750 do 1875 Din; kg žive teže 17.50 do 20 Din, mrtve teže 22.50 do 27.50 Din.

Krma. Zagrebške cene preteklega tedna: deteljina, navadna 145 do 175, seno, neprešano, boljše 100 do 120, slabše 75 do 100, slama 75 do 100 dinarjev za metrski stot.

Izdaja konzorcij »Ljudskega tednika«.

— Odgovorni urednik Fr. Jereb. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Primerne službe

išče več knjigovodja, korespondent za 17 letno prakso. Gre tudi kot skladiščnik ali kaj sličnega. Ponudbe na upravo »Ljudskega tednika«.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

Telefon 733.

naznanjajo, da so otvorile

v sredini mesta na Miklošičevi cesti 13 tovarniško zalogo vseh vrst opeke

lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji ceni.

PISALNE STROJE

najcenejše v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev

LUDOVIK BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, I.

Barvne trakove, karbon-papir-indigo, ter vse druge potrebščine. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Hranilni in posojilni zavod

R. Z. Z O. Z.

v Ljubljani na Dunajski cesti števil. 23

sprejema hranilne vloge pod najugodnejšimi pogoji

upoštevajoč od finančnega ministra že naznanjeno davčno prostost hranilnih vlog.

Vloge na tekoči račun, najugodnejše po dogovoru.

Daje posojila proti popolni varnosti, najkulantnejše.

Uradne ure od 9. do 12. dop.